

Voorwoord.

Het beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning gaat over de jaren 2008-2011. Het lijkt er op, dat wat in die periode rond de WMO gebeurd is en staat te gebeuren in dit plan is opgenomen.

Niets is minder waar. De eerste jaren ervaring met de WMO heeft ons al geleerd dat de levensduur van beleid op dit terrein soms maar heel kort is. Wetswijzigingen op landelijk niveau, samenwerkingsverbanden binnen onze regio maar ook vragen van Zevenaarse burgers vragen permanent om actualisatie van onze plannen.

Vandaar, dat in deze nota de beleidsagenda en de actiepunten het meest centraal staan. Gericht op het uitleggen wat de plannen op het terrein van wonen, welzijn en zorg zijn en op grond van welke uitgangspunten de keuzes zijn gemaakt.

De actiepunten hebben dan ook een directe relatie met de programmabegroting van de gemeente Zevenaar. Zodat de uitvoering van de plannen ook via de normale planning- en controlcyclus kan worden geborgd. De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de begroting 2009-2012 zodanige middelen beschikbaar gesteld, dat de uitvoering van dit plan financieel ook is gezeurd. De definitieve versie van dit plan wijkt niet af van de conceptversie. Uit de reacties van de diverse geledingen hebben we geconstateerd dat dit plan mag rekenen op een groot draagvlak.

De mogelijke effecten van de wijzigingen in de AWBZ-wetgeving worden momenteel langzaam duidelijk. We maken ons ernstig zorgen over de financiële en organisatorische gevolgen van het beperken van het recht op ondersteuning via de AWBZ en de compensatieplicht via de WMO.

Zoals gezegd voldoende signalen om de onderwerpen in deze beleidsnota regelmatig te evalueren. Maar juist in zo'n roerige omgeving is het wel zaak om het daar niet bij te laten, maar de meeste aandacht te blijven besteden aan het daadwerkelijk uitvoeren van de plannen.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Wim Bless
Wethouder WMO.

Inhoudsopgave

1 Inleiding	4
1.1 aanleiding voor een nieuwe wet.....	4
1.2 een korte terugblik: wat ging vooraf aan dit beleidsplan.....	4
1.3 een vooruitblik: de toekomst van de AWBZ	5
1.4 opzet beleidsplan.....	5
2 Samenvatting	6
3 De wet maatschappelijke ondersteuning in Zevenaar	7
3.1 visie gemeente	7
3.2 uitgangspunten gemeente	7
4 Wonen, welzijn en zorg in Zevenaar	9
4.1 inleiding	9
4.2 beleidsagenda	10
4.2.1 doelstellingen op het terrein van wonen.....	10
4.2.2 doelstellingen op het terrein van welzijn.....	14
4.2.3 doelstellingen op het terrein van zorg	17
4.3 actieprogramma 2008-2011.....	22
4.3.1 wonen.....	22
4.3.2 welzijn.....	24
4.3.3 zorg	25
5 Burgerparticipatie	27
5.1 inleiding	27
5.2 cliëntenraad Zevenaar	27
5.3 Wmo-raad.....	27
6 Financiën	28
6.1 inleiding	28
6.2 budget algemene uitkering nieuwe taken en regelingen	28
6.3 nieuw beleid programmabegroting 2009-2012.....	29
Bijlagen	31
bijlage 1 algemeen kader Wet maatschappelijke ondersteuning.....	32
bijlage 2 relatie met andere beleidsnota's	37

1. Inleiding

1.1 Aanleiding voor een nieuwe wet

Landelijk is een aantal jaren geleden besloten tot een nieuw stelsel voor langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning. Per 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning van kracht geworden. Doel van deze wet is het herstel van de zelfredzaamheid van burgers en hen toerusten om te participeren in de samenleving. Dit geldt voor alle burgers, ongeacht hun eventuele zorgbehoefte. Met de invoering van de wet en de daarmee gepaard gaande aanpassingen in de Algemene wet bijzondere ziektekosten wil het kabinet de volgende doelstellingen realiseren:

- het veilig stellen van de zware en langdurige zorg in de toekomst
- de beheersing van de groei in de zorguitgaven
- het herstellen van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van burgers
- het bevorderen van samenhang in lokaal beleid en lokale uitvoering
- het realiseren van noodzakelijke en laagdrempelige ondersteuning daarbij

Het nieuwe stelsel is een reactie op trends, ontwikkelingen en ook problemen in de samenleving. De vraag naar zorg en ondersteuning van burgers neemt toe als gevolg van de vergrijzing, de extramuralisatie en deconcentratie van voorzieningen. Daarnaast willen mensen zo veel en zo lang mogelijk zelfstandig blijven functioneren in de eigen leefomgeving.

De vermaatschappelijking van de zorg heeft een grote omschakeling in denken en werken tot gevolg voor zorgaanbieders, maar ook voor organisaties als de gemeente. Het feit dat mensen niet in een instelling verblijven, maar in de wijk blijven of gaan wonen, heeft gevolgen voor de hele samenleving. Op gemeentelijk niveau is een krachtige, sociale structuur nodig, waar zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid een belangrijke plaats innemen.

In bijlage 1 is het algemene kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning opgenomen.

1.2 Een korte terugblik: wat ging vooraf aan dit beleidsplan

Ter voorbereiding op dit beleidsplan, is in september 2006 de beleidsnotitie Wet maatschappelijke ondersteuning vastgesteld door de gemeenteraad en in oktober 2007 een aanzetnotitie voor het beleidsplan 2008-2011 besproken met de leden van de commissie Samenleving.

In de beleidsnotitie stonden de nieuwe taken "hulp bij het huishouden" en het "lokale loket" per 1 januari 2007 centraal. In het loket maatschappelijke ondersteuning is een aantal bestaande gemeentelijke taken ondergebracht, maar ook de nieuwe taken hulp bij het huishouden en de informatie- en adviesfunctie. Meer dan voorheen wordt de vraag verhelderd en wordt men doorgeleid naar instellingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Voor het loket wordt een groeimodel gehanteerd, om in te kunnen spelen op de vraag van de burgers, ontwikkelingen binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning en ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie (publieke dienstverlening).

In de aanzetnotitie zijn de prestatievelden uit de Wet maatschappelijke ondersteuning gerelateerd aan de beleidsterreinen wonen, welzijn en zorg. Per deelterrein is een aantal kaders voor beleid geformuleerd. Eind november 2007 is met belangenorganisaties, de cliëntenraad, welzijns- en zorginstellingen gesproken over de aanzetnotitie. In januari 2008 is er een discussieavond georganiseerd voor burgers, gericht op vier thema's: sociaal contact, probleemsignalering, wijkvoorzieningen en individuele voorzieningen. Deze thema's zijn ook als beleidsdoelen opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.

1.3 Een vooruitblik: de toekomst van de Algemene wet bijzondere ziektekosten

Het kabinet wil dat de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) zich meer gaat richten op de meest kwetsbaren in de samenleving. Ook moet de AWBZ meer gericht zijn op de specifieke wensen van de cliënt. De groep mensen voor wie de AWBZ oorspronkelijk bedoeld is, zijn mensen die door een stoornis of aandoening langdurig niet in staat zijn zelfstandig te leven. Dit zijn bijvoorbeeld dementerende ouderen, verstandelijk gehandicapten en ernstig psychiatrische patiënten.

In de afgelopen jaren is de AWBZ vaak uitgebreid. Ook wordt er steeds meer onbedoeld gebruik gemaakt van de AWBZ. De kosten zijn hierdoor niet langer beheersbaar. Het kabinet vindt het belangrijk dat de solidariteit om met z'n allen voor de AWBZ te betalen, ook in de toekomst behouden blijft.

Wat de consequenties van de voorgestelde veranderingen zijn voor de gemeente, is op dit moment niet bekend. Evenmin of de voorstellen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. De ontwikkelingen worden actief gevolgd.

1.4 Opzet beleidsplan

In hoofdstuk 2 is een samenvatting van het beleidsplan opgenomen. Hoofdstuk 3 schetst de lokale visie en uitgangspunten van het Wmo-beleid. In hoofdstuk 4 komen de doelstellingen van de beleidsterreinen wonen, welzijn en zorg aan de orde, die samen de beleidsagenda en het actieprogramma van de gemeente vormen. In hoofdstuk 5 wordt aandacht besteed aan burgerparticipatie en de financiën komen aan de orde in hoofdstuk 6.

In bijlage 1 is het algemene kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning opgenomen, in bijlage 2 een relatie met enkele andere beleidsnota's.

2. Samenvatting

Met dit beleidsplan geeft de gemeente voor de periode 2008-2011 invulling aan de Wet maatschappelijke ondersteuning op de terreinen wonen, zorg en welzijn. Hiervoor is voor elk deelterrein een aantal doelstellingen geformuleerd. Deze hebben voor het terrein van wonen betrekking op nieuwbouwwoningen voor mensen met functionele beperkingen, op een balans in leeftijdsgroepen, op een ontmoetingsplek in wijken en dorpen, op een ict-infrastructuur, op de inrichting van de woonomgeving en op de woonzorgsituatie van mantelzorgers.

Op het terrein van welzijn hebben de doelstellingen betrekking op overleg met wijkbewoners, aandacht voor de leefbaarheid en maatschappelijke aspecten, de bevordering van sociale samenhang, maatschappelijke betrokkenheid en leefbaarheid en op de sociale activering van mensen met een bijstandsuitkering en werkzoekenden. Op het terrein van zorg hebben de doelstellingen betrekking op cliëntondersteuning, de vrijwillige inzet en de Wmo-voorzieningen.

Voor een aantal doelstellingen zijn één of meer actiepunten geformuleerd, die samen het actieprogramma vormen. De actiepunten voor deze beleidsperiode zijn:

- afspraken maken over het aandeel levensloopbestendige woningen bij nieuwbouwprojecten
- starten met wijkservicepunten
- onderzoek doen naar de haalbaarheid van een digitaal zorgcomfortpakket
- ontwikkelen van beleid voor het afstemmen van de vraag en aanbod naar informele arbeid
- vormen van cliëntondersteuning inventariseren
- realiseren van afstemming tussen en afspraken met ketenpartners over de invulling van cliëntondersteuning
- starten met een formulierenbrigade
- ontwikkelen van beleid voor de ondersteuning van mantelzorgers
- realiseren van bijeenkomsten voor mantelzorgers
- ontwikkelen van vrijwilligersbeleid, met aandacht voor versterking en afstemming van het aanbod, samenwerking tussen partijen en versterking van de vrijwillige inzet

Burgerparticipatie is een belangrijk aspect. In de wet zijn daarom bepalingen opgenomen over het betrekken van de burgers bij de voorbereiding van het beleid en over het advies vragen aan vertegenwoordigers van organisaties van de kant van vragers voordat een notitie of plan wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Binnen de rijkskaders is het aan de gemeente om de ondersteuning maximaal af te stemmen op de behoefte van de burgers. Deze afstemming vindt plaats samen met die burgers, met zorginstellingen, welzijnsinstellingen en andere lokale partijen. De gemeente legt aan de lokale samenleving jaarlijks verantwoording af door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken (horizontale verantwoording).

3. De Wet maatschappelijke ondersteuning in Zevenaar

3.1 Visie gemeente

In het document herindeling is de volgende visie van de gemeente opgenomen:

De gemeente is krachtig en dynamisch. Jong en oud wonen prettig samen. De dynamiek van de stad en het te koesteren landelijk gebied versterken elkaar en bieden inwoners een veelzijdig aanbod op het gebied van wonen, werken, recreatie en cultuur.

Het uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonedig ondersteuning bij vragen van bijvoorbeeld familie, vrienden, de buurt, de eigen sociale omgeving. Vrijwilligers en mantelzorgers dragen in belangrijke mate bij aan het sociale klimaat in onze gemeente.

Er zijn kwetsbare mensen in onze gemeente, mensen die geen contact hebben om op terug te vallen, en die niet in staat zijn om hun ondersteuning te organiseren. Voor deze groep vervult de gemeente de vangnetfunctie, bijvoorbeeld door het faciliteren van een specifiek voorzieningen-aanbod en bemiddeling in de noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning.

Zevenaar zoekt de balans tussen de vitale actieve deelname van burgers aan de samenleving en de ondersteuning van de burgers bij wie dat niet (geheel) op eigen kracht lukt.

3.2 Uitgangspunten gemeente

De visie van de gemeente op de maatschappelijke ondersteuning heeft een vijftal uitgangspunten:

- de eigen verantwoordelijkheid van burgers,
- een sterke civil society,
- bereikbare, toegankelijke en bruikbare voorzieningen,
- een betaalbaar vangnet en
- een duidelijke rol van de gemeente

Eigen verantwoordelijkheid van burgers

Uitgangspunt is dat mensen zelf verantwoordelijk zijn voor hun welzijn en daar zonedig ondersteuning bij vragen uit het eigen netwerk. Niet alle mensen zijn echter in staat in eigen kring ondersteuning te vinden en te regelen. De gemeente wil samen met het maatschappelijk veld een specifiek voorzieningenaanbod bieden om te zorgen dat ook deze mensen betrokken blijven bij de samenleving.

Sterke civil society

Het slagen van de Wet maatschappelijke ondersteuning hangt nauw samen met een sterke civil society, de lokale ondersteuningsstructuur. Zevenaar heeft een sociaal gezicht; burgers, bedrijven en organisaties werken samen om bepaalde doelen te bereiken. Gezamenlijk hebben we een taak om de sterke structuur van verenigingen en vrijwilligersorganisaties te behouden en te stimuleren.

De gemeente is rijk aan vrijwilligers en wil dit graag zo houden. De gemeente blijft zoeken naar mogelijkheden om de vrijwillige inzet te versterken.

Bereikbare, toegankelijke en bruikbare voorzieningen

Een van de doelen van de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven deelnemen aan de samenleving, ook bij ziekte en beperkingen. In de wet staat de inclusieve benadering centraal: voorzieningen moeten in de eerste plaats voor iedereen bruikbaar, toegankelijk en bereikbaar zijn.

De gemeente wil dat zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen. Daarnaast zorgt de gemeente voor een aanvullend aanbod voor mensen waarvoor de algemene voorzieningen niet toereikend zijn, bijvoorbeeld ontmoetingsactiviteiten.

Als ook deze voorzieningen onvoldoende zijn om zelfstandig te blijven, of wanneer sociaal isolement dreigt te ontstaan, komen individuele voorzieningen in beeld.

Zelfstandig blijven stelt eisen aan de woning en de omgeving. Het is van belang dat mensen zich met hun hulpmiddelen in de woning kunnen verplaatsen, hun woning kunnen bereiken en dat de openbare ruimte ook met eventuele hulpmiddelen bruikbaar is.

Het Wmo-beleid kan in verschillende opzichten preventief werken. Aanpasbaar- en levensloopbestendig bouwen voorkomt dure woningaanpassingen in een later stadium. En voldoende woningen die geschikt – of eenvoudig geschikt te maken – zijn voor mensen met een beperking, maken het mogelijk dat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg moeten goed op elkaar afgestemd zijn. Tijdige en gerichte ondersteuning moet er toe leiden dat mensen ondanks hoge leeftijd of beperking prettig kunnen wonen en leven in Zevenaar.

Als zelfstandig blijven niet langer mogelijk is, biedt de Algemene wet bijzondere ziektekosten intramurale voorzieningen aan mensen met een indicatie van het Centrum indicatiestelling zorg.

Betaalbaar vangnet

De financiële onbeheersbaarheid van de Algemene wet bijzondere ziektekosten is een belangrijk motief voor de stelselherziening in de zorg. Het kabinet gaat er van uit dat geld kan worden bespaard door overheveling van taken naar de gemeente. De Wet maatschappelijke ondersteuning is onderdeel van een systeemwijziging: verzekerde rechten van mensen op grond van de AWBZ veranderen met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Bij de inrichting van het Wmo-pakket is onderscheid gemaakt in twee soorten voorzieningen: collectieve en individuele voorzieningen. Het collectieve voorzieningenpakket bestaat uit het algemene aanbod zoals bibliotheek, sportfaciliteiten, gezondheidscentra, dorpshuizen en openbaar vervoer. Sommige mensen kunnen niet of onvoldoende gebruik maken van dit algemene aanbod. De gemeente blijft daarom ook zorgen voor een specifiek aanbod voor bepaalde groepen, zoals bewegingsactiviteiten voor jongeren. Als ook dit aanbod onvoldoende is om mee te blijven doen in de samenleving, komen individuele voorzieningen in beeld. Dit zijn de voorzieningen van de gemeente, publiek gefinancierde voorzieningen voor individueel geïndiceerden. Individuele voorzieningen kunnen op twee manieren worden aangeboden: individueel gebruik – zoals hulp bij het huishouden of een rolstoel – en in gezamenlijk gebruik, bijvoorbeeld collectief vraagafhankelijk vervoer of dagopvang.

Om de ondersteuning zo gewoon mogelijk te laten zijn en om de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning betaalbaar te houden, gaan we uit van het volgende: collectieve voorzieningen eerst, waarbij het algemene aanbod voorgaat op het specifieke aanbod. Bij individuele voorzieningen gaan we er van uit dat “voorliggende voorzieningen” eerst worden benut. Voor individuele voorzieningen geldt ‘gezamenlijk gebruik waar mogelijk, individueel gebruik waar noodzakelijk’. Een voorbeeld is het gebruik van het collectief aanvullend vervoer (StadsregioTaxi).

Wanneer zoveel mogelijk mensen gebruik kunnen maken van collectieve voorzieningen, zijn de duurdere, individuele voorzieningen minder snel nodig.

Duidelijke rol van de gemeente

De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de systeeminrichting van het nieuwe zorgstelsel. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de Wet maatschappelijke ondersteuning. De gemeente speelt in op de behoefte van de burger, zorgt dat burgers goed worden geïnformeerd en geadviseerd, biedt maatwerk aan mensen die dat nodig hebben, en voert regie op het terrein van wonen, welzijn en zorg.

De gemeente Zevenaar wil organisaties meer stimuleren tot eigen initiatief en creativiteit. De gemeente geeft hiervoor kaders en randvoorwaarden aan. Dit gebeurt via de programmabegroting en diverse beleidsnotities. Organisaties en instellingen kunnen dan binnen die kaders aan de slag gaan.

4. Wonen, welzijn en zorg in Zevenaar

4.1 Inleiding

Van oudsher bestaat er bij de inwoners van Zevenaar een groot zelforganiserend vermogen. Dit komt tot uiting in een sterke betrokkenheid naar elkaar en de organisatie van veel lokale initiatieven. Deze eigenschappen sluiten aan bij de uitgangspunten van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Door de betrokkenheid van inwoners te behouden en te versterken, door bestaande of vernieuwende, kleinschalige initiatieven door - zo veel mogelijk - lokale organisaties mogelijk te maken, blijft meedoen mogelijk.

Daarvoor dient de gemeente ruimte te geven aan een sterke rol van burgers en maatschappelijke organisaties. Dit sluit aan bij de gedachte dat de verantwoordelijkheid voor de inrichting van de samenleving in eerste instantie bij burgers en maatschappelijke organisaties ligt. Een dergelijke benadering betekent dat de gemeente steeds meer op hoofdlijnen richting geeft. De gemeente kijkt of en hoe zij de burgers en maatschappelijke organisaties kan ondersteunen en faciliteren.

Voorwaarde voor deze benadering is wel dat de gemeente de verantwoordelijkheid neemt voor het goed organiseren van een basisniveau van voorzieningen. De ambitie van de gemeente is dan ook tweeledig. Enerzijds streeft de gemeente naar een goede basis. Goede voorzieningen die georganiseerd zijn rondom de vraag van inwoners. De andere ambitie is het behouden, versterken en stimuleren van die betrokkenheid van inwoners en organisaties.

Deze ambities versterken elkaar. Een goede basis biedt inwoners en organisaties de ruimte om mee te blijven doen en zich te blijven inzetten voor hun omgeving. Anderzijds is de betrokkenheid van inwoners en organisaties noodzakelijk voor een goed voorzieningenniveau.

Voor deze beleidsnota zijn de prestatievelden 1 (sociale samenhang en leefbaarheid), 3 (informatie, advies en cliëntondersteuning), 4 (ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers), 5 (deelname maatschappelijk verkeer en zelfstandig functioneren) en 6 (individuele voorzieningen) uit de Wet maatschappelijke ondersteuning bekeken vanuit de beleidsterreinen wonen, welzijn en zorg. Hieruit is per beleidsterrein een aantal doelstellingen geformuleerd, de ambities van de gemeente Zevenaar. Deze vormen gezamenlijk de beleidsagenda van de gemeente. De beleidsagenda bestaat ook uit een aantal actiepunten. Hierbij is een relatie gelegd met de gemeentelijke meerjarenbegroting. Het totaaloverzicht van de actiepunten vormt het actieprogramma voor de periode 2008-2011.

Prestatieveld 2 (opvoed- en opgroei-problematiek) maakt onderdeel uit van de nota jeugd- en jongerenbeleid. De prestatievelden 7 (maatschappelijke opvang), 8 (openbare geestelijke gezondheidszorg) en 9 (verslavingszorg) maken onderdeel uit van de nota volksgezondheid. In bijlage 1 zijn alle prestatievelden opgenomen, voorzien van een korte toelichting. In bijlage 2 wordt kort ingegaan op de relatie met de vermelde twee andere beleidsnota's. De nota volksgezondheid 2008-2011 is in december 2007 vastgesteld. De nota jeugd- en jongerenbeleid is nog in ontwikkeling.

4.2 Beleidsagenda

4.2.1 Doelstellingen op het terrein van wonen

- 1 De gemeente houdt bij nieuwbouwprojecten rekening met functionele beperkingen van mensen.
- 2 Ter bevordering van de leefbaarheid in wijken en dorpen, is een goede balans van leeftijdsgroepen van belang. Bij nieuwbouwprojecten wordt hier specifiek rekening mee gehouden.
- 3 In wijken en dorpen is sprake van een voorzieningencluster met een ontmoetingsfunctie. Belangrijke componenten van een voorzieningencluster zijn de bereikbaarheid, de toegankelijkheid voor alle bewoners, de inrichting en de samenwerking tussen gebruikers. Gebruik kan worden gemaakt van al aanwezige gebouwen met een (te ontwikkelen) ontmoetingsfunctie.
- 4 Ter bevordering van het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, wordt ingezet op het realiseren van een ict-infrastructuur (domotica) in wijken/dorpen. De toepassing van deze structuur wordt in eerste instantie bij nieuwbouwprojecten onderzocht.
- 5 Bij de inrichting van de woonomgeving wordt rekening gehouden met de behoefte en beleving van bewoners.
- 6 Voor de woonzorgsituatie van mantelzorgers worden de mogelijkheden tot uitbreiding van de woning zo goed mogelijk gefaciliteerd.

Doelstelling 1: De gemeente houdt bij nieuwbouwprojecten rekening met functionele beperkingen van mensen.

Alle inwoners van de gemeente Zevenaar moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen, bij voorkeur in de eigen woning en/of de eigen woonomgeving.

Levensloopbestendig wonen betekent dat mensen van verschillende leeftijdsgroepen en met lichte functionele beperkingen, eventueel met geringe aanpassingen in dezelfde woning kunnen blijven wonen. Bij het ontwerp en de bouw van de woning wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met toekomstige woonwensen en/of aanpassingen. De levensloopbestendigheid heeft niet alleen betrekking op de woning, maar ook op de woonomgeving. Fysieke aspecten, zoals de inrichting van de openbare ruimte, en het aanbod van (al aanwezige) voorzieningen in de omgeving, spelen hierbij een rol.

Levensloopbestendig wonen kan ook gefaciliteerd worden door in een woongebied zoveel mogelijk verschillende soorten woningen te bouwen. Dan is verhuizen over korte afstand mogelijk, naar een woning die beter bij de eigen situatie past.

Levensloopbestendig bouwen kan niet afgedwongen worden. In de uitbreidingslocaties waar de gemeente een actieve grondpolitiek voert, is levensloopbestendig bouwen in het projectprogramma opgenomen. Daarbij wordt ook het Woonkeur gehanteerd. Dit bestaat uit een basispakket dat eisen omvat over de directe woonomgeving, het woongebouw en de woning. Tevens is een drietal pluspakketten ontwikkeld: veiligheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde. Het certificaat stelt bij de woonomgeving onder meer eisen gericht op de verkeersveiligheid, de overbrugging van hoogteverschillen en sociale veiligheid.

Bij woongebouwen komen met name eisen ten aanzien van de bereikbaarheid en de veiligheid aan de orde. Voor woningen worden eisen gesteld aan de verschillende verblijven en ruimten, de voorzieningen en meer specifieke eisen voor installaties, trappen, liften enz.

Actiepunt:

De gemeente maakt met projectontwikkelaars afspraken over een aandeel levensloopbestendige woningen. Daarbij worden de kenmerken van WoonKeur Basispakket toegepast. Dit betreft eisen voor de directe woonomgeving, het woongebouw en de woning.

Doelstelling 2: Ter bevordering van de leefbaarheid in wijken en dorpen is een goede balans van leeftijdsgroepen van belang. Bij nieuwbouwprojecten wordt hier specifiek rekening mee gehouden.

De programmering van de nieuwbouw wordt onder meer bepaald door het aanbod in de omgeving, overige projecten en de locatie. Een balans van leeftijdsgroepen impliceert niet dat in ieder bouwproject/-locatie verschillende (leeftijds)groepen gefaciliteerd moeten worden.

Er worden momenteel mogelijkheden geboden om de woningvoorraad in de dorpen (aanzienlijk) uit te breiden. De woningbouwstrategie bij nieuwbouw richt zich daarbij op drie pijlers: ouderen, starters en jonge gezinnen.

Voor ouderen worden zgn. nul-tredewoningen aan de woningvoorraad toegevoegd. Hierdoor wordt ook doorstroming uit eengezinswoningen gestimuleerd. Deze komen op de markt beschikbaar en zijn aantrekkelijk voor jongere huishoudens. Door het bouwen van woningen voor starters en koopstarters wordt geprobeerd jongeren en jonge huishoudens die dat willen voor het dorp te behouden. De bedoeling is om een selectieve migratiebalans (balans tussen vestigers en vertrek van burgers) enigszins te beperken.

De woningbouwstrategie richt zich tot slot ook op vestigers in de leeftijdscategorie 25-45 jaar. Het 'surplus' van het bouwprogramma richt zich op deze doelgroep. Hiermee wordt de leeftijdsbalans in het dorp door instroom positief beïnvloed. Op wijkniveau (binnen de kern Zevenaar) is het doelgroepenbeleid niet aan de wijk gekoppeld. Naast de woning, wordt ook de woonomgeving afgestemd op de gewenste doelgroepen.

Opgemerkt wordt nog dat de leefbaarheid in wijken en dorpen door meerdere factoren wordt bepaald. Naast een zo goed mogelijke balans van leeftijdsgroepen, zijn het sociale netwerk (maatschappelijke participatie), het verenigingsleven, aanwezige voorzieningen en de woonomgeving belangrijk.

Actiepunt:

Er wordt een nader onderzoek ingesteld naar de behoefte aan huisvesting voor ouderen binnen de bestaande woonwijken, bij voorkeur in combinatie met maatschappelijke voorzieningen. De uitkomst van dit onderzoek wordt betrokken bij de mogelijke ontwikkeling van een woonvisie voor senioren (woonservicezones).

Doelstelling 3: In wijken en dorpen is sprake van een voorzieningencluster met een ontmoetingsfunctie. Belangrijke componenten van een voorzieningencluster zijn de bereikbaarheid, de toegankelijkheid voor alle bewoners, de inrichting en de samenwerking tussen gebruikers. Gebruik kan worden gemaakt van al aanwezige gebouwen met een (te ontwikkelen) ontmoetingsfunctie.

Het is van belang dat er op redelijke afstand van de woningen voorzieningen worden gerealiseerd waar ouderen of mensen met een beperking terecht kunnen voor ontmoetingsactiviteiten.

Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de schaal van Zevenaar en het verschil tussen dorpen en wijken in Zevenaar. Daar waar mogelijk en zinvol, is een combinatie van voorzieningen voor de hand liggend.

Te denken valt daarbij aan combinaties met basisscholen of soms ook commerciële voorzieningen. Overigens is het daarbij ook van belang dat er beheer is voor deze voorzieningen en er ook instellingen/personen zijn die daar activiteiten organiseren.

Op dit moment subsidieert de gemeente enkele voorzieningen in de kern Zevenaar en in de dorpen. Bij de invulling van nieuwbouwlocaties wordt nadrukkelijk rekening gehouden met het realiseren van (kleinschalige) voorzieningen, al dan niet in combinatie met andere voorzieningen.

Een voorzieningencluster levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de leefbaarheid.

In de discussie over leefbaarheid moet geprobeerd worden helder te krijgen hoe de gemeente wordt opgedeeld in deelgebieden waarover we iets over de leefbaarheid gaan vinden. Vooral nog is de CBS-indeling een werkbare indeling voor zover het de buitengebieden betreft. Binnen de kern Zevenaar zullen, afhankelijk van het onderwerp, verschillende clusterings mogelijk zijn. De bevolkingsprognose is een belangrijk instrument om tendensen aan te geven.

Bij het realiseren van openbare voorzieningen zoals schoolgebouwen, wordt voor zover de behoefte kan worden aangegeven, ook rekening gehouden met aanpalende voorzieningen als een peuterspeelzaal, kinderdagopvang, voor- tussen- en naschoolse opvang. Afhankelijk van de omgeving is er ook sprake van aanvullende voorzieningen.

De in ontwikkeling zijnde nota accommodatiebeleid houdt rekening met bovenvermelde aspecten.

Actiepunt:

In de beleidsperiode wordt een pilot-project opgezet en uitgewerkt, gericht op de realisatie van een wijkservicepunt in de wijk Schrijvershoek en het dorp Angerlo. De invulling van het wijkservicepunt vindt plaats op basis van de behoeften van de inwoners. Doel van dit project is een aantal problemen aan te pakken, zoals eenzaamheid onder 75plussers, beperkte sociale contacten, beperkte mobiliteit en overbelasting van mantelzorgers.

Doelstelling 4: Ter bevordering van het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, wordt ingezet op het realiseren van een ict-infrastructuur (domotica) in wijken/dorpen. De toepassing van deze structuur wordt in eerste instantie bij nieuwbouwprojecten onderzocht.

Door een goede ict-infrastructuur kan de dienstverlening vergroot worden, waardoor het voor ouderen en mensen met een beperking mogelijk blijft om langer in de eigen woning te kunnen blijven wonen.

Te denken valt aan de alarmfunctie, het gebruik maken van internet voor het verkrijgen van informatie en de dienstverlening van ambtelijke diensten, het laten bezorgen van boodschappen, een beroep doen op andere dienstverleners en vrijwilligersorganisaties.

Er moeten op verschillende fronten investeringen worden gedaan in hardware en software en vooral ook in de ontwikkeling van een aanbod op de veranderende behoefte aan dienstverlening.

De gemeente ontwikkelt momenteel de digitale dienstverlening en deze ontwikkeling gaat ook de komende tijd door. Bij nieuwbouwwijken wordt beoogd een glasvezelnetwerk aan te leggen. Alle huishoudens moeten een aansluiting in een digitaal netwerk hebben.

Actiepunt:

In de beleidsperiode wordt onderzocht of in tenminste één nieuwbouwproject in een wijk en een dorp alle inwoners van 75 jaar en ouder kunnen beschikken over een digitaal zorgcomfortpakket (videocontact, beveiliging, personenalarmering).

Doelstelling 5: Bij de inrichting van de woonomgeving wordt rekening gehouden met de behoefte en beleving van bewoners.

De wijk is de leefomgeving van de bewoners. De leefbaarheid wordt onder andere bepaald door de aankleding en inrichting van de wijk. Daarbij spelen in fysieke zin maatregelen die vooral betrekking hebben op speelvoorzieningen, openbaar groen en verkeersmaatregelen een belangrijke rol.

Wijkgericht werken

Wijkcoördinatie heeft in de beleidsnota als doelstelling geformuleerd het vraaggericht werken met een zo mogelijk integrale aanpak op buurtniveau van taken die het woon- en leefklimaat beïnvloeden met een nadrukkelijke inbreng en bijdrage van bewoners, politie, woningcorporatie, instellingen en bedrijven.

In de wijken zijn sinds een aantal jaren wijkteams opgezet als gesprekspartners van de bewoners. Met de wijkcoördinatoren en gebiedsagenten hebben zij overleg over zaken die de wijk betreffen. Daarnaast worden gemeentelijke plannen in de wijkteams voorgelegd en besproken.

Actuele ontwikkeling wijkteams

In ontwikkeling is de opschaling van 23 naar 11 wijkteams. Afgevaardigden van de wijkteams nemen deel aan het structureel overleg in het wijkcoördinatieteam. In dit overleg zitten meerdere partners. Naast een afvaardiging van de wijkteams zijn dit: wijkcoördinatie, politie, woningcorporaties, hulpverlenende instellingen, bedrijven en gemeentelijke vakafdelingen. In dit overleg komen wijkoverschrijdende zaken aan de orde en vindt afstemming van zaken plaats.

Burgerberaden

Voor bouwplannen van de nieuwe wijken Reisenakker en Groot Holthuizen zijn burgerberaden ingesteld. Dit geldt ook voor de bouwontwikkelingen van de Binnenweg, Riesweerd, Middag-Oost/Zwanenwaay/kulturhus en ABC/Schel-locatie. In de burgerberaden zijn belangenorganisaties, buurt – en/of potentiële bewoners vertegenwoordigd, om mee te denken en praten over de inrichting van de wijk of locatie.

Doelstelling 6: Voor de woonzorgsituatie van mantelzorgers worden de mogelijkheden tot uitbreiding van de woning zo goed mogelijk gefaciliteerd.

Algemeen

Voor mantelzorgers is het van belang dat de zorg voor de zorgvrager haalbaar blijft en dat voorzieningen deze zorg mogelijk maken. Het realiseren van bouwkundige voorzieningen kan daarbij een grote verlichting betekenen.

Een soepeler opstelling van de gemeente als het gaat om de aanbouw van of herindeling van een woning kan hierin veel verlichting brengen voor de betrokken mantelzorgers. Daarnaast kan een gemeentelijke bijdrage in de kosten een verlichting zijn.

Levensloopbestendig bouwen kan bijdragen aan het zo lang mogelijk in de eigen woning blijven wonen van ouderen en mensen met een beperking. Hier hebben mantelzorgers ook baat bij.

Specifiek voor Zevenaar

Met de op 1 april 2008 vastgestelde gemeentelijke beleidslijn inwoning bij mantelzorg worden mantelzorgers gefaciliteerd. De mogelijkheden tot uitbreiding van de woning zijn hiermee verruimd. Door de directe nabijheid van de zorgbehoevende kan de (tijds)druk voor de mantelzorg vermindert worden en kan betere hulp en ondersteuning geboden worden. Binnen de mogelijkheden van de beleidslijn worden alle gevallen individueel beoordeeld.

4.2.2 Doelstellingen op het terrein van welzijn

- 1 Er vindt themagericht overleg met wijkbewoners plaats. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de inbreng van wijkvertegenwoordiging.
- 2 De wijkcoördinatie gaat zich meer bezighouden met aspecten van leefbaarheid en hierdoor ook aandacht besteden aan maatschappelijke aspecten.
- 3 De sociale samenhang, maatschappelijke betrokkenheid en leefbaarheid wordt bevorderd door
 - a. subsidiëring van welzijnsactiviteiten door verenigingen e.a.
 - b. niet-georganiseerde sport- en beweegactiviteiten in de wijken/dorpen
- 4 Mensen met een bijstandsuitkering en werkzoekenden worden actief betrokken bij het bevorderen van de leefbaarheid in wijken/dorpen. De sociale activering is hierbij een belangrijk onderdeel.

Doelstelling 1: Er vindt themagericht overleg met wijkbewoners plaats. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de inbreng van wijkvertegenwoordiging.

Deze doelstelling heeft een relatie met doelstelling 5 op het deelterrein wonen. Verwezen wordt naar de tekst bij deze doelstelling.

Doelstelling 2: De wijkcoördinatie gaat zich meer bezighouden met aspecten van leefbaarheid en hierdoor ook aandacht besteden aan maatschappelijke aspecten.

Momenteel worden er door de wijkcoördinatoren al themabijeenkomsten georganiseerd. De bedoeling is deze meer in te vullen met maatschappelijk actueel gerichte thema's (vereenzaming, sociale uitsluiting e.a.). Deze thema's kunnen gekoppeld worden aan gemeentelijke projecten op het terrein van wonen, welzijn en zorg. Aan de bijeenkomsten nemen niet alleen de wijkbewoners deel, maar ook bedrijven en instellingen. Hierdoor wordt er invulling gegeven aan een interactief en integraal beleid.

Al bestaande projecten en activiteiten die een relatie hebben met de leefbaarheid en maatschappelijke aspecten zijn bijvoorbeeld: de herinrichting van pleintjes, hofjes en straten (o.a. in Babberich), renovatieprojecten (o.a. Stegeslag Noord), de straatspeeldag, buurt- en dorpsfeesten, opruimacties in wijken (Zonnemaat en Stegeslag Noord) en speelvoorzieningen.

Meer en meer zal via de wijkcoördinatoren ook aandacht besteed worden aan de rol van vrijwilligers en mantelzorgers in de wijken/dorpen. Mensen zullen bereid zijn elkaar over en weer te helpen bij (hulp)vragen, wat de sociale contacten en dus de leefbaarheid ten goede komt.

Voor de wijkteams is een jaarcyclus in ontwikkeling. Gedacht wordt aan een jaarlijkse wijkanalyse, om de leefbaarheid in de wijk in beeld te brengen. Op basis van deze analyse wordt een wijkagenda opgesteld, waarin een aantal thema's zijn opgenomen waarmee men aan de slag gaat. De uitwerking van de wijkagenda vormt het wijkprogramma.

Doelstelling 3: De sociale samenhang, maatschappelijke betrokkenheid en leefbaarheid wordt bevorderd door

a. subsidiëring van welzijnsactiviteiten door verenigingen e.a.

b. niet-georganiseerde sport- en beweegactiviteiten in de wijken/dorpen

De subsidiegrondslagen van de voormalige gemeenten Zevenaar en Angerlo zijn herijkt van vereenvoudigd. Vanaf 2008 vindt de subsidiëring plaats op het terrein van kunst en cultuur, jeugd en jongeren, sport en zorg.

a. subsidiëring van welzijnsactiviteiten door verenigingen

De doelstellingen van het budget kunst en cultuur zijn

- het bieden van kunst, cultuur- en natuurvoorzieningen voor dorp, stad en regio
- de inwoners op betaalbare wijze, zowel actief als passief, laten genieten van muziek en toneel
- de integratie van kunst in de samenleving bevorderen en de inwoners in contact brengen met een zo ruim mogelijk aanbod van kunstuitingen

De doelstellingen van het budget jeugd en jongeren zijn

- het bevorderen dat jeugdigen en jongeren op een voor zichzelf en voor hun omgeving acceptabele wijze kunnen groeien naar volwassenheid
- het realiseren en in stand houden van voorzieningen voor opvang, vorming, ontplooiing en ontspanning van jeugdigen en jongeren

De doelstellingen van het budget sport zijn

- het zorgdragen voor adequate sportinfrastructuur voor amateurs (recreatief en in competitieverband) door het bevorderen, realiseren en in stand houden van sportvoorzieningen, waarbij men naar eigen keuze en overeenkomstig aanleg en mogelijkheden op verantwoorde wijze de sport kan bedrijven
- het, via subsidieverstrekking, bijdragen aan het meer sportief bewegen van de inwoners, waarbij speciale aandacht uitgaat naar de deelname van de jeugd aan plaatselijke sportactiviteiten

De doelstellingen van het budget zorg zijn

- het bevorderen van de leefbaarheid en maatschappelijke betrokkenheid van inwoners
- inwoners in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woon- en leefomgeving te blijven functioneren met behoud van de regie over het eigen leven
- het handhaven of verbeteren van de gezondheid van (delen van) de bevolking door middel van maatregelen die gericht zijn op factoren die de gezondheid beïnvloeden

Naast de subsidiëring van welzijnsactiviteiten door verenigingen, bestaat er een gemeentelijke bijdrage voor sport en sociaal culturele activiteiten (Welzijnsfonds), als onderdeel van het minimabeleid. De bijdrage is bedoeld om mensen die een inkomen hebben op of iets boven bijstandsniveau in staat te stellen deel te nemen aan activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vorming.

b. niet-georganiseerde sport- en beweegactiviteiten in wijken/dorpen

In de periode 2007 tot en met 2009 wordt uitvoering gegeven aan de BOSimpuls. Het betreft projecten die sportieve of bewegingsactiviteiten voor jongeren aanbieden in een samenwerking tussen buurt, onderwijs en sportorganisaties. Doel van het initiatief van de rijksoverheid is kwetsbare jongeren gezond(er) te laten leven en daarmee problematisch gedrag terug te dringen. Het project richt zich niet alleen op de jongeren, maar ook op hun woonomgeving. De BOSimpuls sluit aan bij de eerder gestarte breedtesportimpuls. Juist de betrokkenheid van de dagelijkse leefomgeving van jongeren draagt bij aan succes en creëert samenhang tussen de bewoners.

Concreet gaat het om sport- en beweegactiviteiten in de wijken en op straat, sport- en beweegactiviteiten op school en gezondheidsvoorlichting voor jeugd en jongeren. Alle activiteiten worden gegeven op tijdstippen die passen bij de leefwereld van de jeugd en jongeren.

Een aandachtspunt voor de niet-georganiseerde sport- en beweegactiviteiten vormt de vergrijzing. Binnen het gemeentelijk sport- en beweegbeleid is nog onvoldoende aandacht voor de 55plussers. Hier wordt aandacht aan besteed in de nieuwe nota sport- en beweegbeleid.

Doelstelling 4: Mensen met een bijstandsuitkering en werkzoekenden worden actief betrokken bij het bevorderen van de leefbaarheid in wijken/dorpen. De sociale activering is hierbij een belangrijk onderdeel.

Eén van de geformuleerde beleidsdoelstellingen uit de nota "Actieve inwoners, sterke regio! Arbeidsmarktbeleid in de Liemers 2007-2009" is zoveel mogelijk maatschappelijke participatie. Bij sociale activering of maatschappelijke participatie staat meedoen in de samenleving centraal. Veel bijstandsgerechtigden en andere inwoners zijn door psychische, sociale en/of medische beperkingen (nog) niet in staat om te werken. Vereenzaming en sociale uitsluiting zijn dan een reëel gevaar.

Het maatschappelijk activeren van deze groep is goed voor de mensen zelf, maar ook voor de lokale samenleving als geheel. Toename van de sociale contacten versterkt de sociale cohesie.

Huidige programma's en projecten op het gebied van sociale activering zijn:

- dagbesteding (opbouwen dagritme)
- programma's gericht op het opbouwen van een dagstructuur, het vergroten van het sociaal netwerk, het vergroten van het algemeen welbevinden en zelfvertrouwen
- Liemers Talent (sociale activering en participatie)

In de komende periode zal het maatschappelijk activeren van bijstandsgerechtigden en inwoners die te maken hebben met sociale uitsluiting of vereenzaming verder geïntensiveerd worden. Bestaande projecten worden voortgezet en waar mogelijk uitgebreid, nieuwe projecten worden verwacht.

Zo komen er klussteams/serviceteams in wijken en is er in 2008 gestart met een toezichtteam bij het treinstation. De klussteams richten zich op kleinschalige, maatschappelijk relevante klusjes. Voorbeelden kunnen zijn: koffie schenken in ontmoetingsruimte, opknappen (school)plein. De mogelijkheden van de mensen in de teams staan centraal en bepalen (het niveau van) de klussen. Ook laagdrempelige werkzaamheden in het verenigingsleven kunnen in sociale activeringsprojecten worden ingepast.

Actiepunten:

In de beleidsperiode wordt onderzocht of aan ouderen, mensen met een beperking en chronisch zieken een dienstverleningspakket kan worden aangeboden (serviceteams, klusdienst).

In 2008 ontwikkelt de gemeente, in samenwerking met de Arbeidsbeurs en de Vrijwilligerscentrale, beleid voor het afstemmen van de vraag en aanbod naar informele arbeid. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan het inzetten van uitkeringsgerechtigden voor vrijwilligerswerk.

4.2.3 Doelstellingen op het terrein van zorg

- 1 De visie op cliëntondersteuning wordt ontwikkeld. Uitgangspunt hierbij is dat er integraal zicht is op de problematiek van de cliënt.
- 2 De ondersteuning van mantelzorgers wordt ontwikkeld. Bij de visieontwikkeling is het handhaven van het huidige aandeel mantelzorg het uitgangspunt.
- 3 De vrijwillige inzet wordt versterkt. Het verder ontwikkelen van vrijwilligersbeleid is gericht op het versterken van de vrijwillige inzet. Daarbij is de samenwerking en afstemming tussen lokale vrijwilligersorganisaties van belang.
- 4 Er vindt een doorontwikkeling plaats van het beleid met betrekking tot de individuele Wmo-voorzieningen. Dit gebeurt aan de hand van vraagontwikkeling, juridische ontwikkeling, klanttevredenheidsonderzoek en evaluatie.

Doelstelling 1: De visie op cliëntondersteuning wordt ontwikkeld. Uitgangspunt hierbij is dat er integraal zicht is op de problematiek van de cliënt.

Met de komst van de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de regievoering op het terrein van cliëntondersteuning. Cliëntondersteuning betreft de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Het heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel, om de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Dit kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning omvatten. Cliëntondersteuning richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet kan oplossen.

De gemeente is vrij in de wijze waarop de cliëntondersteuning wordt vormgegeven. Het is echter geen nieuw onderwerp, want er bestaan al meerdere vormen van cliëntondersteuning. Voor ouderenadviseurs, medewerkers van de MEE-organisatie, sociaal raadslieden, maatschappelijk werkers, organisaties voor informele zorg e.a. is de functie cliëntondersteuning al jaren één van de taken of zelfs de primaire taak. Nieuw is wel dat burgers per 1 januari 2007 van de gemeente mogen verwachten dat cliëntondersteuning op de terreinen wonen, welzijn en zorg beschikbaar is.

Doel van de gemeente is de realisatie van een sluitende keten van cliëntondersteuning op het gebied van (aangepast) wonen, welzijn, zorg, inkomensondersteuning en inburgering. Er vindt afstemming met aanbieders plaats over de doelgroepen, prioriteiten en activiteiten.

Actiepunten:

In 2008 vindt er een inventarisatie plaats van alle vormen van cliëntondersteuning in de gemeente.

In 2008 en 2009 vindt afstemming plaats tussen ketenpartners en de gemeente over de functie cliëntondersteuning. Er worden ook afspraken gemaakt over de invulling van cliëntondersteuning. Instrumenten hiervoor zijn subsidierelaties (budgetovereenkomsten) en opname van kwaliteitseisen in het bestek bij aanbestedingstrajecten.

De uitkomst van een regionaal onderzoek over vraaggerichte ketendienstverlening wordt hierbij betrokken. Doel van dit onderzoek is de realisatie van goed georganiseerde ketennetwerken voor burgers die zorg en ondersteuning nodig hebben bij praktische hulp thuis.

In de tweede helft van 2008 start een pilot voor een formulierenbrigade. Doel van deze pilot is om ouderen en allochtonen (meer) gebruik te laten maken van voorzieningen, zodat hun financiële en maatschappelijke positie wordt verbeterd en ook de zelfredzaamheid wordt bevorderd.

Doelstelling 2: De ondersteuning van mantelzorgers wordt ontwikkeld. Bij de visie-ontwikkeling is het handhaven van het huidige aandeel mantelzorg het uitgangspunt.

In de gemeente bieden diverse vrijwillige en professionele organisaties direct dan wel indirect hulp aan mantelzorgers. Enkele voorbeelden zijn:

Projecten en producten zorg- en welzijnsinstellingen

De bezoek- en opvangservice van de Vrijwilligerscentrale richt zich specifiek op het ondersteunen van mantelzorgers in de thuissituatie. Andere projecten van de Vrijwilligerscentrale, zoals de vrijwillige palliatieve terminale zorg, bezoekdienst weduwen en weduwnaars, de vrijwillige hulpdienst en “samen uit” kunnen mantelzorgers ondersteunen.

Activiteiten voor omwonenden van de woonzorgcentra en van de Zonnebloem zijn ook ondersteunend voor mantelzorgers.

GGNet, het netwerk voor geestelijke gezondheidszorg, heeft een project in het kader van preventieve ondersteuning voor mantelzorgers van mensen met ernstige en langdurige psychische problemen.

Het project “Welzijn Thuis” van een aantal welzijnsinstellingen in de Liemers, biedt enkele welzijnsarrangementen, waaronder één voor mantelzorgondersteuning.

Gemeentelijke producten en voorzieningen en mantelzorgers

Bij een aantal gemeentelijke producten/voorzieningen wordt rekening gehouden met de mantelzorgers. Zo wordt bij de verstrekking van hulpmiddelen rekening gehouden met de mogelijkheden dan wel beperkingen van de mantelzorger.

Het loket maatschappelijke ondersteuning geeft informatie en advies over de mogelijkheid voor mantelzorgers om met een NS-begeleiderspas gratis mee te reizen in het openbaar vervoer en de StadsregioTaxi. Ook kan de mantelzorger voor de helft van de ritprijs meereizen met de StadsejioTaxi.

Voor wat betreft het gemeentelijk beleid in het kader van de Wet Werk en Bijstand is de regel dat iedere uitkeringsgerechtigde verplicht is om te solliciteren. Een algemene regel voor ontheffing van de sollicitatieplicht omdat iemand mantelzorgtaken verricht, kennen we momenteel niet. Indien een uitkeringsgerechtigde mantelzorgtaken verricht, kan voor deze specifieke situatie toch een ontheffing worden verleend.

Ontwikkelen beleid

Om op de vraag van mantelzorgers en het aanbod binnen de Liemers meer zicht te krijgen, zijn er in 2005 en 2006 onderzoeken verricht door Stichting Netwerk de Liemers. De conclusies en de aanbevelingen voor het formuleren van beleid zijn verwerkt in een eind 2007 verschenen rapportage. Het uiteindelijke doel is dat er een samenhangend en op de vraag afgestemd aanbod wordt gerealiseerd.

Voor de ontwikkeling van het beleid, inclusief de realisatie van een samenhangend en afgestemd aanbod, heeft de gemeente een analyse gemaakt van de uitkomsten van het rapport.

Deze analyse kent vier speerpunten:

- betere voorlichting aan mantelzorgers
- oppakken van signalen over mantelzorgers met risico's voor overbelasting
- bij het aanbieden van activiteiten en/of voorzieningen specifiek aandacht besteden aan mantelzorgers
- het aanbieden van activiteiten of voorzieningen specifiek gericht op mantelzorgers

Actiepunten:

In de beleidsperiode worden initiatieven voor het organiseren van bijeenkomsten specifiek gericht op mantelzorgers positief ontvangen (onder andere de realisatie van mantelzorgsalons).

Het loket maatschappelijke ondersteuning wordt ingericht voor het verstrekken van informatie en advies aan mantelzorgers.

Een werkgroep mantelzorgondersteuning werkt in de beleidsperiode, met ondersteuning van het Servicecentrum Mantelzorg, aan de geformuleerde speerpunten. Aan deze werkgroep nemen zorg- en welzijnsinstellingen deel, MEZZO, een mantelzorger en de gemeente.

Doelstelling 3: De vrijwillige inzet wordt versterkt. Het verder ontwikkelen van vrijwilligersbeleid is gericht op het versterken van de vrijwillige inzet. Daarbij is de samenwerking en afstemming tussen lokale vrijwilligersorganisaties van belang.

Ook al bestaat er geen notitie vrijwilligersbeleid, op meerdere fronten wordt uitvoering gegeven en ondersteuning geboden aan vrijwilligers binnen de gemeente.

Binnen de subsidieverordening van de gemeente kunnen kosten voor deskundigheidsbevordering van vrijwilligers in de subsidiëring worden meegenomen. Een percentage van de kader-/trainingskosten wordt hierdoor vergoed.

De Vrijwilligerscentrale zorgt voor ondersteuning en bemiddeling van vrijwilligers (vacaturebank en maatschappelijke stage). In ontwikkeling is de expertisefunctie service en advies voor vrijwilligers.

Samen met het Liemers College is, vooruitlopend op de landelijke invoering, een project maatschappelijke stage opgezet, bedoeld om de jeugd te betrekken bij het vrijwilligerswerk.

Ontwikkeling maatschappelijke stage

In december 2007 is een convenant getekend tussen de ministeries van OCW en VWS en de VNG over de inzet van middelen voor versterking van vrijwilligerswerk en maatschappelijke stage. Gemeenten krijgen een budget om hiervoor een makelaarsfunctie op te zetten. De makelaar heeft tot taak het versterken van het vrijwilligerswerk in het algemeen en het bieden van passende stages aan leerlingen die niet zelf een plaats kunnen vinden, het ondersteunen van vrijwilligersorganisaties bij het effectief plaatsen van vrijwilligers en stagiairs en het bevorderen dat de maatschappelijke stagiair van nu de vrijwilliger van de toekomst wordt. De gemeente kan het budget inzetten voor extra menskracht om de bemiddeling van stagiairs en andere vrijwilligers naar organisaties en de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties te verzorgen. Daarbij is het niet de bedoeling om nieuwe ondersteuningsorganisaties in te richten, maar zoveel mogelijk aan te sluiten bij organisaties die nu al die makelaarsrol vervullen (bijvoorbeeld de vrijwilligerscentrale).

In het kader van sociale activering vindt doorgeleiding van bijstandsgerechtigden plaats naar verschillende organisaties die mensen activeren en toeleiden naar vrijwilligerswerk (o.a. Radar, Liemers Talent en nOvA zorgboerderij).

De versterking van de vrijwillige inzet heeft ook een relatie met het tweede actiepunt bij doelstelling 4 van welzijn (afstemming vraag en aanbod informele arbeid en inzet uitkeringsgerechtigden voor vrijwilligerswerk).

In 2007 is gestart met een traject, gericht op de versterking van de ondersteuning op vrijwillige inzet. De vier welzijnsorganisaties met professionele ondersteuning, de Stichting Vrijwilligerscentrale Zevenaar, de Stichting Welzijn Ouderen Zevenaar, de Stichting Jeugd en Jongerenwerk Zevenaar en de Stichting Maatschappelijk Belang Zevenaar hebben hierin samengewerkt. Uit het advies komt de realisatie van een expertisefunctie service en advies voor vrijwilligers.

Actiepunten:

In de beleidsperiode

- worden kleinschalige initiatieven van burgers op wijk- en buurtniveau bevorderd
- wordt het informele en professionele aanbod aan zorg en maatschappelijke dienstverlening beter in beeld gebracht, versterkt en op elkaar afgestemd
- wordt de samenwerking verbeterd tussen lokale partijen op het gebied van wonen, welzijn en zorg, onder andere om vrijwilligers te werven en nieuwe doelgroepen te bereiken
- wordt de vrijwillige inzet van zorg en welzijn versterkt. Elke daarin werkende en gesubsidieerde organisatie moet een basis vrijwilligersbeleid hebben.
- wordt voor verenigingen een model ontwikkeld waaraan zij de kwaliteit van hun vrijwilligersbeleid kunnen toetsen.

Doelstelling 4: Er vindt een verdere ontwikkeling plaats van het beleid met betrekking tot de individuele Wmo-voorzieningen. Dit gebeurt aan de hand van vraagontwikkeling, juridische ontwikkeling, klanttevredenheidsonderzoek en evaluatie.

In 2006 zijn de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 en het Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning 2007 vastgesteld. In de verordening zijn de kaders en in het besluit de nadere regels met betrekking tot de Wmo-voorzieningen opgenomen: de hulp bij het huishouden, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelvoorzieningen. De voorzieningen richten zich op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem.

Op basis van ervaringen, landelijke ontwikkelingen en jurisprudentie wordt het beleid met betrekking tot deze voorzieningen verder ontwikkeld. De doorontwikkeling van de producten vindt plaats op de toegankelijkheid (klantgericht, vraaggericht), gekoppeld aan een efficiënte uitvoering en op de inhoud van het product.

Doorontwikkeling loket maatschappelijke ondersteuning

In de beleidsperiode vindt een doorontwikkeling plaats van het loket maatschappelijke ondersteuning. Hierbij wordt verder invulling gegeven aan een integrale vraagbenadering. Als een klant een bepaalde vraag heeft, wordt gelijktijdig integraal bekeken of ook andere individuele of inkomensondersteunende voorzieningen kunnen worden aangevraagd.

Daarnaast is het loket actief betrokken bij de ontwikkeling van cliëntondersteuning. Verwezen wordt naar doelstelling 1.

In 2009 wordt een begin gemaakt met het concentreren van de gemeentelijke dienstverlening in één afdeling en vervolgens worden de verschillende loketten ook fysiek bijeen gebracht. In een later stadium wordt onderzocht in welke mate de gemeentelijke dienstverlening kan worden geïntegreerd.

Algemene voorzieningen

In de beleidsperiode zal onderzocht worden in hoeverre er behoefte bestaat aan algemene voorzieningen zoals bedoeld in de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Zevenaar 2007.

Om te voorzien in het snel en regelarm treffen van veel voorkomende eenvoudige voorzieningen is in de verordening het begrip "algemene voorzieningen" opgenomen. Dit type voorziening is bij de vervoersvoorzieningen ingevuld door het collectief vervoer. Ook voor andere vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen, rolstoelvoorzieningen en hulp bij het huishouden zijn algemene voorzieningen denkbaar. Het zal in de regel gaan om steunpunten, depots, pools, waar de betreffende voorzieningen op voorraad worden gehouden, al of niet op wijkniveau. Met name op het terrein van hulp bij het huishouden is de algemene voorziening een nieuw begrip. Kenmerkend voor algemene voorzieningen is dat de gemeente deze voorzieningen organiseert, inkoopt en ter beschikking stelt.

Algemene voorzieningen zijn weliswaar individuele voorzieningen, maar zijn voorliggend op de in de Verordening genoemde individuele voorzieningen. Ze zullen in de regel met een minimum aan procedures kunnen worden aangeboden: met geen of slechts een lichte toegangstoets en zonder eigen bijdragen.

4.3 Actieprogramma 2008-2011

4.3.1 Wonen

Doelstelling	Bij nieuwbouwprojecten in de gemeente wordt rekening gehouden met functionele beperkingen van mensen.
Actiepunt	Afspraken aandeel levensloopbestendige woningen.
Werkdoelen	Het woonbeleid is gericht op de ontwikkeling van een prettige leefomgeving. Mensen kunnen zo lang mogelijk in hun eigen woning en/of woonomgeving blijven wonen. Levensloopbestendig bouwen is een onderdeel van de inrichtingseisen.
Achtergrond/aanleiding	Bij het ontwerpen en bouwen van woningen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met toekomstige woonwensen en/of aanpassingen.
Beoogd resultaat	In 2010 heeft een nader te bepalen percentage nieuwbouwwoningen woonkeurkenmerken.
Tijdpad (prioriteit)	2009: voorbereiding beleid 2010: woonkeur basis (inrichtingseisen) toepassen
Betrokken partijen	Gemeente en projectontwikkelaars (incl. corporaties).
Overig/aandachtspunten	<ul style="list-style-type: none">- levensloopbestendig bouwen kan niet afgedwongen worden- functionaliteit en bruikbaarheid woningen- kostprijsverhogende effecten (prijs woningen)- daadwerkelijk bereiken en bedienen doelgroep

Doelstelling	In dorpen, wijken en buurten is sprake van een goede sociale samenhang en leefbaarheid
Actiepunt	Onderzoek naar de behoefte aan huisvesting voor ouderen binnen bestaande woonwijken, bij voorkeur in combinatie met maatschappelijke voorzieningen.
Werkdoelen	Het woonbeleid is gericht op de ontwikkeling van een prettige leefomgeving. Mensen kunnen zo lang mogelijk in hun eigen woning en/of woonomgeving blijven wonen.
Achtergrond/aanleiding	Prestatieveld 1 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	De ontwikkeling van een woonvisie voor senioren (woonservicezones).
Tijdpad (prioriteit)	2010: behoefteonderzoek
Betrokken partijen	Gemeente, woningcorporaties, platform senioren ouderen e.a.
Overig/aandachtspunten	

Doelstelling	In dorpen, wijken en buurten is sprake van een goede sociale samenhang en leefbaarheid
Actiepunt	In (een clustering van) wijken en in dorpen is sprake van een voorziening met een ontmoetingsfunctie: een wijkservicepunt.
Werkdoelen	Ouderen en mensen met een beperking zijn in staat zo lang mogelijk in de eigen woon- of leefomgeving te blijven functioneren, met behoud van regie over het eigen leven. Het verhogen van de sociale participatie en het bestrijden van eenzaamheid. Minimaal 75% van de doelgroep heeft regelmatig sociaal contact.
Achtergrond/aanleiding	Prestatieveld 1 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	In 2009 wordt gestart met een wijkservicepunt in de wijk Schrijvershoek en het dorp Angerlo (pilot-project). In 2009 is bekend welk percentage van de doelgroep binnen het pilot-project niet regelmatig sociaal contact heeft. Afhankelijk van dit percentage wordt jaarlijks een percentage bepaald ter verhoging van de sociale participatie en bestrijding van eenzaamheid. In 2011 heeft minimaal 75% van de doelgroep maandelijks een activiteit, gericht op sociaal contact.
Tijdpad (prioriteit)	2008: voorbereidingen pilot-project 2009: start wijkservicepunten 2009: inzicht percentage regelmatig sociaal contact en bepalen ophoging percentage tot 2011
Betrokken partijen	Bewoners, gemeente (incl. wijkcoördinatie), welzijns- en zorginstellingen (informeel en professioneel), woningcorporaties.
Overig/aandachtspunten	Bereikbaarheid, toegankelijkheid, inrichting en samenwerking gebruikers.

Doelstelling	In dorpen, wijken en buurten is sprake van een goede sociale samenhang en leefbaarheid.
Actiepunt	Onderzoek mogelijkheden beschikbaarheid digitaal zorg-comfort-pakket voor alle inwoners van 75 jaar en ouder en mensen met een beperking.
Werkdoel	Ouderen en mensen met een beperking in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woon- of leefomgeving te blijven functioneren, met behoud van regie over het eigen leven.
Achtergrond/aanleiding	Prestatievelden 1, 5 en 6 Wet maatschappelijke ondersteuning
Beoogd resultaat	Maximale toepassing mogelijkheden zorgcomfortpakket voor doelgroep.
Tijdpad (prioriteit)	2009: haalbaarheidsonderzoek 2010: (afhankelijk van uitkomst onderzoek) start uitvoering bij een nieuwbouwproject.
Betrokken partijen	Zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties, gemeente.
Overig/aandachtspunten	De toepassing van deze structuur in eerste instantie richten op nieuwbouwprojecten.

4.3.2 Welzijn

Doelstelling	Inwoners met een beperking kunnen zo veel mogelijk zelfstandig deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.
Actiepunt	Onderzoeken of aan ouderen, mensen met een beperking en chronisch zieken een dienstverleningspakket kan worden aangeboden (serviceteams, klussendiensten). Dit dienstverleningspakket kan vanuit een te realiseren wijkservicepunt worden uitgezet.
Werkdoelen	Binnen een redelijke afstand worden voorzieningen aangeboden die ondersteunend zijn aan het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. De doelgroep in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woon- of leefomgeving te blijven functioneren, met behoud van regie over het eigen leven.
Achtergrond/aanleiding	Prestatievelden 1,5 en 6 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	In 2009 wordt gestart met een wijkservicepunt in de wijk Schrijvershoek en het dorp Angerlo (pilot-project), met als onderdeel een dienstverleningspakket.
Tijdpad (prioriteit)	2008: voorbereidingen pilot-project 2009: start wijkservicepunten
Betrokken partijen	Bewoners/doelgroep, welzijns- en zorginstellingen (informeel en professioneel), woningcorporaties, gemeente.

Doelstelling	Zo veel mogelijk maatschappelijke participatie.
Actiepunt	Ontwikkelen beleid voor het afstemmen van de vraag en aanbod naar informele arbeid.
Werkdoelen	<ol style="list-style-type: none"> 1. het activeren en motiveren van bijstandsgerechtigden om mee te doen in de samenleving, door sociaal maatschappelijk nuttige taken uit te voeren 2. het aanbieden van instrumenten om belemmeringen die de maatschappelijke participatie in de weg staan, weg te nemen (intensieve begeleiding) 3. het aanbieden van instrumenten om bijstandsgerechtigden te laten klimmen op de werkladder (dagbesteding en vrijwilligerswerk) 4. het in kaart brengen van behoeften van bijstandsgerechtigden en maatschappelijke organisaties op het gebied van maatschappelijke participatie
Achtergrond/aanleiding	Nota "Actieve inwoners, sterke regio!, Arbeidsmarktbeleid in de Liemers 2007-2009".
Beoogd resultaat	Maatschappelijk activeren van de doelgroep. Toename sociale contacten, versterking sociale cohesie.
Tijdpad (prioriteit)	2008: ontwikkelen beleid 2009: uitwerking werkdoelen
Betrokken partijen	Gemeente, Arbeidsbeurs en Vrijwilligerscentrale.

4.3.3 Zorg

Doelstelling	Inwoners krijgen toegesneden informatie, advies en cliëntondersteuning.
Actiepunten	a. Inventarisatie van alle vormen van cliëntondersteuning in de gemeente. b. Afstemming tussen en afspraken met ketenpartners over invulling cliëntondersteuning.
Werkdoelen	Inwoners helpen door het verstrekken van informatie en advies of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag. Doelgroepen beter bereiken. Kortdurende en kortcyclische ondersteuning bieden bij het maken van keuzes en het oplossen van problemen op diverse levensgebieden. Oplossingen zoeken op lokaal niveau, met gebruik van sociale verbanden. Ondersteuning bieden ten aanzien van rechten en plichten uit wet- en regelgeving.
Achtergrond/aanleiding	Prestatieveld 3 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	In 2008 is er zicht op vormen van cliëntondersteuning. In 2009 vindt afstemming tussen en afspraken met ketenpartners plaats.
Tijdpad (prioriteit)	2008: inventarisatie 2009: afstemming en afspraken
Betrokken partijen	Gemeente, welzijns- en zorginstellingen.
Overig/aandachtspunten	Uitkomst regionaal onderzoek vraaggerichte ketendienstverlening.

Doelstelling	Inwoners krijgen toegesneden informatie, advies en cliëntondersteuning.
Actiepunt	Pilot-project formulierenbrigade.
Werkdoelen	Inwoners helpen door het verstrekken van informatie en advies of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag. Doelgroepen beter bereiken. Kortdurende en kortcyclische ondersteuning bieden bij het maken van keuzes en het oplossen van problemen op diverse levensgebieden. Oplossingen zoeken op lokaal niveau, met gebruik van sociale verbanden. Ondersteuning bieden ten aanzien van rechten en plichten uit wet- en regelgeving.
Achtergrond/aanleiding	Prestatieveld 3 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	Ouderen (75+) en allochtonen maken vanaf 2009 meer gebruik van voorzieningen, zodat hun financiële en maatschappelijke positie wordt verbeterd.
Tijdpad (prioriteit)	2008: start pilot-project 2009: eerste effecten/toename gebruik voorzieningen
Betrokken partijen	Gemeente, welzijnsinstellingen.

Doelstelling	Mantelzorgers voelen zich in Zevenaar gewaardeerd en ondersteund.
Actiepunten	a. Ontwikkelen beleid b. Initiatieven voor het organiseren van bijeenkomsten worden positief ontvangen.
Werkdoelen	Bieden van ondersteuning door het geven van gerichte informatie en het bieden van gelegenheid tot het uitwisselen van ervaringen. Afstemming vraag en aanbod mantelzorgondersteuning in de gemeente.
Achtergrond/aanleiding	Prestatieveld 4 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	a. Betere voorlichting aan mantelzorgers. Samenhangend en afgestemd aanbod, gerelateerd aan vraag en signalen mantelzorgers. Samenwerking en afstemming ketenpartners. b. Realisatie mantelzorgsalons
Tijdpad (prioriteit)	a. 2008-2011 b. 2008
Betrokken partijen	Welzijns- en zorginstellingen (informeel en professioneel), mantelzorgers, MEZZO, servicecentrum mantelzorg, gemeente.
Overig/aandachtspunten	

Doelstelling	Vrijwilligers voelen zich in Zevenaar gewaardeerd en ondersteund.
Actiepunten	a. In beeld brengen, versterken en op elkaar afstemmen van het informele en professionele aanbod aan zorg en maatschappelijke dienstverlening. b. verbetering samenwerking partijen c. versterking vrijwillige inzet zorg en welzijn d. ontwikkelen model vrijwilligersbeleid
Werkdoelen	Gestructureerd in kaart brengen van vraag en aanbod van vrijwilligers en het zorgdragen voor een goede bemiddeling. Ondersteunen van organisaties in het vasthouden en werven van vrijwilligers.
Achtergrond/aanleiding	Prestatieveld 4 Wet maatschappelijke ondersteuning.
Beoogd resultaat	Realisatie expertisefunctie service en advies voor vrijwilligers.
Tijdpad (prioriteit)	2008-2011
Betrokken partijen	Gemeente, welzijns- en zorginstellingen (informeel en professioneel).
Overig/aandachtspunten	

5. Burgerparticipatie

5.1 Inleiding

In de artikelen 11 en 12 van de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de burgerparticipatie.

In artikel 11 is opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders de ingezetenen van de gemeente en in de gemeente van belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen betreft bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 12 is opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders, alvorens een voordracht tot vaststelling door de gemeenteraad te doen, over het ontwerpplan advies vraagt aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning.

Burgerparticipatie is een brede, algemene term voor alle activiteiten die de overheid onderneemt om burgers te betrekken bij haar activiteiten. De gemeente Zevenaar betreft haar burgers op diverse manieren bij de totstandkoming en uitvoering van beleid. Zo worden er inspraakavonden, hoorzittingen en informatiebijeenkomsten georganiseerd, is sprake van een actieve wijkparticipatie, zijn er burgerberaden ingesteld, worden er enquêtes gehouden, voorlichtingscampagnes gevoerd en zijn er publicaties via de weekkrant Zevenaar Post en de gemeentelijke website. Jaarlijks wordt er een burgerjaarverslag opgesteld en gepubliceerd. Ook is er een cliëntenraad actief in de gemeente. In dit hoofdstuk wordt hier specifiek aandacht aan besteed.

5.2 Cliëntenraad Zevenaar

De Cliëntenraad Zevenaar fungeert als formele gesprekspartner van de gemeente en wordt als zodanig betrokken bij de voorbereiding van het beleid over maatschappelijke ondersteuning. De tot nu toe verschenen documenten zijn besproken met de cliëntenraad en hebben tot een schriftelijke reactie geleid. Ontwikkelingen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning vormen een vast agendapunt in de reguliere vergaderingen van de cliëntenraad.

De cliëntenraad is in mei 1996 geïnstalleerd en bestaat momenteel uit cliënten of vertegenwoordigers hiervan. De raad behartigt de belangen van mensen met een uitkering of een zorgvoorziening in de gemeente, door gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen aan het college van burgemeester en wethouders.

Vanwege het belang om ook andere belangenorganisaties bij het traject te betrekken, is er sinds 2005 een klankbordgroep samengesteld. Hieraan nemen ook belangenorganisaties deel, die niet vertegenwoordigd zijn in de huidige cliëntenraad. De klankbordgroep Wmo adviseert de cliëntenraad.

5.3 Wmo-raad

De gemeente Zevenaar wil haar burgers op een goede manier betrekken bij het Wmo-beleid. Dit betekent dat zij burgerparticipatie en belangenbehartiging op een dusdanige manier wil invoeren, dat haar burgers zich gehoord en vertegenwoordigd voelen. En dat er draagvlak is vanuit de Zevenaarse samenleving.

Met de komst van de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn er meerdere groepen die er belang bij hebben hun wensen, knelpunten en ideeën kenbaar te maken. Dit betekent dat de burgerparticipatie zich moet verbreden en dat de samenstelling van de huidige cliëntenraad verandert.

Er wordt een model ontwikkeld en ingevoerd om hieraan invulling te geven. Een voorstel van Zorgbelang Gelderland vormt hiervoor de basis. Besluitvorming over de Wmo-raad wordt aan het einde van dit jaar verwacht.

6. Financiën

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de extra, nieuwe budgetten die sinds de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in 2007 onderdeel uitmaken van de algemene uitkering. Deze budgetten zijn vanuit de Algemene wet bijzondere ziektekosten overgeheveld naar de gemeente. Niet wordt ingegaan op de al beschikbare budgetten in de gemeentebegroting, die zijn voortgekomen uit de voormalige Welzijnswet (o.a. subsidiëring organisaties) en de Wet voorzieningen gehandicapten (o.a. vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen).

Het budget voor de verschillende nieuwe taken en regelingen is in de algemene uitkering opgenomen als een integratie-uitkering. Het is een aparte, niet gelabelde geldstroom binnen het gemeentefonds. Deze uitkering heeft voorsnog een looptijd van 20 jaar en is vrij besteedbaar. Vanaf 2008 vormen de Wmo-middelen één budget, zonder schotten. Dat was in 2007 ook al zo, maar toen kenden de verschillende geldstromen nog een aparte verdeling en zijn deze ook als zodanig gepresenteerd.

6.2 Budget algemene uitkering nieuwe taken en regelingen

Onderdeel	Uitgaven 2007	Raming 2008	Raming 2009
Totaalbudget hulp bij het huishouden	2.467.404,00	2.465.101,00	2.696.961,00
Diensten bij wonen met zorg	0	memorie	memorie
Zorgvernieuwingsprojecten	0	memorie	memorie
Coördinatie vrijwillige thuishulp en mantelzorg Vorming, training en advies	4.675,00	11.155,00	60.490,00
Besluit bijdrage AWBZ-gemeenten	7.064,00	7.064,00	7.064,00
Collectieve preventie Geestelijke gezondheidszorg	16.806,00	17.016,00	17.612,00
Totaal	2.495.949	2.500.336	2.782.127

Diensten bij wonen met zorg en zorgvernieuwingsprojecten geestelijke gezondheidszorg

De rijksoverheid heeft de middelen toegevoegd aan het Wmo-budget 2007 van die gemeente, waar de ontvangende instelling is gevestigd. Bij de berekening van het Wmo-budget is geen bedrag voor deze onderdelen opgenomen, omdat er in peiljaar 2005 geen sprake was van "Zevenaarse" projecten. Als de gemeente beleid wil formuleren voor deze onderdelen, moeten eigen, gemeentelijke middelen worden ingezet.

Coördinatie vrijwillige thuishulp en mantelzorg (CVTM)

Het beschikbare budget voor dit onderdeel is vanaf 2008 opgehoogd tot een bedrag van ruim € 39.000,00 (onderdeel verhoging Wmo-budget in septembercirculaire 2007). In de gemeentebegroting is nog rekening gehouden met een lager bedrag, omdat ten tijde van de verwerking van de bedragen deze ophoging nog niet bekend was. Daarnaast is eenmalig een bedrag van € 61.470,00 beschikbaar gesteld om de mantelzorgondersteuning een impuls te geven. Dit bedrag wordt verspreid over drie jaren ingezet (2008 tot en met 2010). De aanpassing van de budgetten zijn verwerkt in de tussenrapportage 2008 en de programmabegroting 2009-2012.

6.3 Nieuw beleid programmabegroting 2009-2012

In de programmabegroting 2009-2012 wordt gevraagd extra middelen in te zetten voor nieuw beleid. Het betreft

a. een extra budget voor de financiering van het project Welzijn Thuis en Thuisadministratie.

Beide projecten zijn gericht op cliëntondersteuning. Welzijn Thuis is gericht op het herstellen en aangaan van (nieuwe) sociale contacten, op verbetering van cognitieve en sociale vaardigheden op het formuleren van de zorgvraag en op het ontlasten van mantelzorgers. Thuisadministratie is gericht op het vergroten en behouden van de zelfredzaamheid en hulp bij het invullen van formulieren. Voor een deel (€ 21.000,00) kunnen deze projecten gefinancierd worden uit het beschikbare budget volksgezondheid/uitwerking nota ouderenbeleid (€ 26.000,00). In de programmabegroting wordt een aanvullend budget gevraagd.

b. een extra budget voor de uitbreiding van het aantal uren ouderenadviseurs, van het aantal locaties open tafelvoorzieningen en voor inloopactiviteiten in wijken (wijkservicepunten)

Met de uitbreiding van het aantal uren ouderenadviseurs wordt de service- en dienstverlening aan ouderen verbeterd en worden wachtlijsten voorkomen. Hierdoor kunnen ouderen zo zelfstandig mogelijk blijven wonen en leven, actief blijven in de samenleving en contacten blijven (onder)houden. De uitbreiding van het aantal locaties voor een open tafelvoorziening is gericht op het voorkomen en/of bestrijden van eenzaamheid en het bevorderen van de sociale contacten en maatschappelijke participatie van kwetsbare groepen (voornamelijk ouderen). Voor inloopactiviteiten in wijken of dorpen wordt een budget gevraagd. De invulling vindt plaats op basis van behoefte en in overleg met de bewoners. Met het budget kunnen huurkosten worden gefinancierd, kunnen vrijwilligers (beperkt) worden ondersteund en begeleid en kunnen activiteiten worden georganiseerd.

c. een budget voor het project formulierenbrigade

Een formulierenbrigade helpt mensen met een laag inkomen bij het aanvragen van inkomensondersteunende voorzieningen en regelingen, zodat hier ook meer gebruik van wordt gemaakt.

Voor de maatschappelijke stages zijn door de ministeries van VWS en OCW middelen beschikbaar gesteld. In de algemene uitkering is voor het jaar 2008 een bedrag van € 10.500,00 opgenomen (afgerond) en voor 2009 een bedrag van € 32.200,00 (afgerond).

Opgemerkt wordt nog dat als blijkt dat er voor de uitwerking van actiepunten in de komende jaren extra middelen nodig zijn, dit via de programmabegroting wordt gevraagd.

Bijlagen

Bijlage 1 Algemeen kader Wet maatschappelijke ondersteuning

Inhoud, visie en doel van de wet

De Wet maatschappelijke ondersteuning wil iedereen in staat stellen mee te doen in de samenleving: jong en oud, ongeacht maatschappelijke of economische positie, ongeacht beperkingen.

Voor veel mensen is deelnemen aan de samenleving en zich inzetten voor anderen een vanzelfsprekendheid. Soms lukt het meedoen echter niet op eigen kracht. Dat kan zijn omdat burgers de weg niet weten, de regie kwijt zijn, problemen hebben met het opgroeien of opvoeden van hun kinderen. Soms gaat het om mensen die zelf de hulpverlening niet weten te vinden: ouderen in isolement, mensen die zich schamen zorg te vragen of mensen die geen zorg willen vragen, terwijl ze dat eigenlijk wel nodig hebben. Anderen hebben enige mate van ondersteuning nodig, omdat ze sommige dingen vanwege een beperking niet zelf kunnen.

Het gaat in de wet om het ondersteunen van mensen in hun bijdrage aan de samenleving, het herstellen van de zelfredzaamheid en het toerusten van mensen om maatschappelijk deel te nemen. Hiervoor is op gemeentelijk niveau een krachtige, sociale structuur nodig, waar zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid een belangrijke plaats innemen.

De wet wil de sociale samenhang in de samenleving versterken, zodat mensen ook een beroep op elkaar kunnen doen voor hulp of ondersteuning. Het gaat om mantelzorg, vrijwilligerswerk, buurthuizen, sportcentra, leefbaarheid in wijken. De wet stimuleert de samenwerking tussen de verschillende partijen in de gemeente.

De wet stelt de gemeente verantwoordelijk om ondersteuning te bieden aan mensen die zelf geen ondersteuning kunnen regelen. Het gaat daarbij zowel om individuele als om collectieve voorzieningen. De gemeente kan hierin keuzes maken.

Doordat mensen in een eerder stadium ondersteuning krijgen en hun sociaal vangnet groter wordt, is de verwachting dat zij minder snel zware AWBZ-zorg nodig hebben. In die zin zal de Wet maatschappelijke ondersteuning een preventieve werking moeten hebben. Mensen die langdurige en intensieve zorg nodig hebben, zoals chronisch zieken en zwaar gehandicapten, blijven hun zorg en ondersteuning ontvangen uit de Algemene wet bijzondere ziektekosten.

Samenvatting doelstellingen, uitgangspunten of maatschappelijke doelen kabinet

Met de invoering van de wet en de daarmee gepaard gaande aanpassingen in de Algemene wet bijzondere ziektekosten wil het kabinet de volgende doelstellingen realiseren:

- het veilig stellen van de zware en langdurige zorg in de toekomst
- de beheersing van de groei in de zorguitgaven
- het herstellen van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van burgers
- het bevorderen van samenhang in lokaal beleid en lokale uitvoering
- het realiseren van noodzakelijke en laagdrempelige ondersteuning daarbij

Het kabinet hanteert de volgende uitgangspunten of maatschappelijke doelen:

- mensen zijn zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk
- solidariteit in de samenleving
- ondersteuning en (zo volwaardig mogelijk) deelnemen aan de samenleving
- goede zorg voor mensen die het echt nodig hebben
- minder bureaucratie

Belangrijke elementen van de wet

a. compensatiebeginsel

In de wet is een compensatieplicht voor gemeenten opgenomen. Het compensatiebeginsel betekent dat mensen met een beperking recht hebben op ondersteuning ten behoeve van hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Gemeenten hebben vrijheid om te bepalen welke voorzieningen zij daarvoor inzetten. In de wet staat dat gemeenten hun burgers in staat moeten stellen om:

- een huishouden te voeren
- zich te verplaatsen in en om de woning
- zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
- medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan

Een gemeente moet daarbij rekening houden met de behoeften en kenmerken van de aanvrager. Ook moet bekeken worden of de aanvrager de financiële capaciteit heeft om zelf in de maatregelen te voorzien.

b. bundeling wetten

In de Wet maatschappelijke ondersteuning worden de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten, een deel uit de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) en een deel uit de Algemene wet bijzondere ziektekosten opgenomen (AWBZ). Vooral nog gaat het om een klein deel uit de AWBZ: de hulp bij het huishouden en een aantal subsidieregelingen. Ook voor de Wcpv gaat het om een klein onderdeel: de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Door de verschillende wetten en regelingen te bundelen, krijgen gemeenten meer mogelijkheden om regie te voeren over activiteiten van aanbieders van zorg, wonen, welzijn en dienstverlening. Hierdoor kan een sluitende keten van zorg en ondersteuning tot stand worden gebracht en meer maatwerk aan de burger worden geleverd.

c. keuzevrijheid

Keuzevrijheid voor de cliënt is een belangrijk uitgangspunt in de wet. Gemeenten moeten burgers de keuze bieden tussen een voorziening in natura, een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget. Dit geldt voor alle individuele voorzieningen.

d. civil society

De relatie tussen burgers onderling is cruciaal voor het welslagen van de wet. Een goed functionerende 'civil society', waarin inwoners elkaar informele zorg bieden, betekent waarschijnlijk dat het beroep op individuele voorzieningen beperkt zal zijn. De civil society is de samenleving van burgers en maatschappelijke organisaties. Het is een aanduiding voor organisaties of instituties buiten de sfeer van de overheid, de economie, familiebanden of vriendenkringen. De vrijwillige inzet van burgers, zowel informeel en ongeorganiseerd als in georganiseerd verband, vormt een onmisbaar deel van de civil society. Door vrijwillige inzet zijn burgers niet slechts consument van publieke diensten, maar leveren ze actief een bijdrage.

Prestatievelden

De Wet maatschappelijke ondersteuning definieert maatschappelijke ondersteuning in negen prestatievelden:

1. het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met het opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en het bevorderen van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld
8. openbare geestelijke gezondheidszorg
9. ambulante verslavingszorg

Prestatieveld 1

Het prestatieveld 'bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten' is ruim en breed geformuleerd. De gemeente heeft een grote vrijheid om hieraan lokaal invulling te geven en prioriteiten te stellen. De verschillen in behoeften variëren tussen gemeenten, onder meer vanwege bevolkingssamenstelling en lokale tradities. Bovendien zijn er vele manieren waarop gemeenten de sociale samenhang kunnen bevorderen. Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid raakt ook andere sectoren als wonen, ruimtelijke ordening, integratiebeleid, veiligheid en economie.

Het bevorderen van de sociale samenhang en de leefbaarheid ontstaat niet alleen door de inzet van de door de gemeente gefinancierde professionele organisaties. Ook en met name gaat het om de inzet van de bewoners zelf. Een leefbare woonomgeving wordt door de bewoners zelf bepaald. De gemeente zal aansluiten bij initiatieven van de bewoners, of dergelijke initiatieven stimuleren, om ervoor te zorgen dat de voorzieningen in de wijk optimaal aansluiten bij de wensen en behoeften van de bewoners. Wijkcoördinatie vervult hierbij een rol.

Prestatieveld 2

Het prestatieveld 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden' heeft betrekking op de in de gemeente wonende jeugdigen en hun ouders, bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving vastgelegde taken, zoals de Wet collectieve preventie volksgezondheid (jeugdgezondheidszorg) en de Leerplichtwet.

Prestatieveld 3

Dit prestatieveld, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning, kan zowel een collectieve als een individuele component hebben. Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die de burger de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte':

Een burger hoeft zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf over gaat, maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals wonen en zorg.

Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen.

Prestatieveld 4

Mantelzorgers en vrijwilligers vormen een belangrijke, zo niet centrale plaats in onze samenleving. Het is daarom van belang het vrijwilligerswerk, de vrijwilligers en hun organisaties alsmede de mantelzorgers goed te ondersteunen. Hierdoor kunnen zij een bijdrage blijven leveren aan een samenleving, waarin zoveel mogelijk burgers zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven meedoen.

Prestatieveld 5

In dit prestatieveld wordt bedoeld op algemene maatregelen die, zonder dat men zich tot de gemeente behoeft te wenden, ten goede kunnen komen aan een ieder die daaraan behoefte heeft. De maatregel hoeft dus niet bij uitsluiting gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, zolang zij er in ieder geval maar baat bij hebben.

De deelname van mensen met een beperking aan het maatschappelijk verkeer zal bevorderd worden als zij zich met hun rolstoel, of met welk hulpmiddel dan ook, gemakkelijk kunnen bewegen in hun woonomgeving, en toegang hebben tot alle openbare faciliteiten.

Bij participatie in de samenleving gaat het om de mogelijkheden tot deelname aan alle aspecten van de samenleving. Deze participatie zal gelden voor alle mensen, inclusief mensen met beperkingen.

Prestatieveld 6

Dit prestatieveld beschrijft het onderdeel van maatschappelijke ondersteuning dat zich richt op individuele mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem. Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op collectieve wijze kan vorm geven.

Prestatievelden 7, 8 en 9

Maatschappelijke opvang omvat activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Onder vrouwenopvang wordt begrepen het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld.

Onder het bieden van openbare geestelijke gezondheidszorg wordt verstaan het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen.

Ook het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Ambulante verslavingszorg doelt op activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van bestrijding van overlast door verslaving.

De gemeente Arnhem is voor deze prestatievelden aangewezen als de centrumgemeente voor de regio (SRAN-noord).

Bijlage 2 Relatie met andere beleidsnota's

Nota jeugd- en jongerenbeleid

(relatie met prestatieveld 2)

Het beleidsplan jeugd en jongeren is in voorbereiding. Deze nota heeft ook een relatie met de focuspunten uit de nota Volksgezondheid. Er wordt onder andere aandacht besteed aan ketenaanpak jeugdgezondheidszorg, jeugdhulpverlening en jeugdwelzijn. Ook het Centrum voor Jeugd en Gezin is een onderdeel van deze notitie. Doel van dit centrum is om dichtbij, snel, goed en gecoördineerd advies en hulp op maat te bieden. Informatie en advies, opvoedingsondersteuning en lichte pedagogische hulp moet lokaal, laagdrempelig beschikbaar zijn voor ouders en kinderen. Het versnipperde aanbod moet toegankelijker en samenhangender worden door het realiseren van één lokaal gesitueerde 'voordeur'. Het sluitende gebruik van een (elektronisch) kinddossier en een verwijzindex moet voorzien in een adequate signalering en alarmering. Zorgcoördinatie moet waarborgen dat zorg aan ouders en kinderen wordt afgestemd. In 2011 moet er in elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin zijn gerealiseerd.

Nota Volksgezondheid: "Geniet! Eet en drink met mate(n)"

(relatie met prestatievelden 7, 8 en 9)

Eind 2007 is de nota volksgezondheid vastgesteld, voor de periode 2008-2011. Focuspunten zijn de aanpak van overgewicht, alcoholgebruik, psychische problemen jeugdgezondheidszorg en ketenaanpak. In 2008 worden voor de focuspunten plannen van aanpak opgesteld. Vervolgens vindt invulling en uitwerking plaats binnen de beleidsperiode.

Voor de prestatievelden 7 (maatschappelijke opvang, inclusief huiselijk geweld), 8 (openbare geestelijke gezondheidszorg) en 9 (verslavingszorg) is Arnhem centrumgemeente. In de Wet maatschappelijke ondersteuning staat expliciet vermeld dat de centrumgemeente overleg voert met de regiogemeenten over de inzet van bovenlokale middelen voor openbare geestelijke gezondheidszorg en over de afstemming tussen preventie en nazorg enerzijds en bemoeizorg en maatschappelijke opvang anderzijds.

Maatschappelijke opvang

De centrumgemeente ontwikkelt samen met de regiogemeenten een goed instrumentarium voor mensen die kampen met hun psychische gezondheid. Hiervoor is een beleidsnotitie opgesteld: Regionaal Kompas Arnhem e.o.

Het huidige beleid voor maatschappelijke ondersteuning in de regio Arnhem wordt versterkt. Doelen zijn een regionale, gezamenlijke aanpak van dakloosheid en het optimaliseren van de keten maatschappelijke opvang. De doelstellingen richten zich op preventie, trajecten naar uitstroom en het terugdringen van overlast.

Huiselijk geweld

Sinds eind 2005 is er een advies- en steunpunt huiselijk geweld in de regio Arnhem actief. Dit centrale meldpunt zorgt ervoor dat organisaties in actie komen na een melding. Ook individuele burgers kunnen bij het meldpunt terecht voor vragen, hun verhaal, voor advies en hulpverlening.

Openbare geestelijke gezondheidszorg

Er is een document opgesteld, "signaleren en toeleiden van multiprobleemsituaties", met daarin de visie op de openbare geestelijke gezondheidszorg in de regio Arnhem. Uitvoering van deze visie vindt plaats binnen de mogelijkheden en de beleidskaders van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Het visiedocument is ondersteunend aan de uitwerking van het Regionaal Kompas. Doel van het document is een impuls te geven voor een regionale, samenhangende aanpak van multiprobleemsituaties. Door betere samenwerking en afstemming worden meer mensen beter ondersteund. Ook is het de bedoeling maatschappelijke uitval te voorkomen of terug te dringen. Hierdoor wordt de kwaliteit van leven van de doelgroep groter en wordt de met uitval gepaarde overlast lager.

Verslavingszorg

De aanpak van het gebruik van alcohol is een regionaal en lokaal focuspunt. Daarnaast is verslavingszorg een onderdeel van de maatschappelijke opvang, via het Regionaal Kompas Arnhem e.o.

Er is een plan van aanpak opgesteld voor alcohol- en drugspreventie onder jongeren. Doel van de aanpak is om door regionale samenwerking en een samenhang van maatregelen het gebruik van alcohol en drugs onder jongeren terug te dringen.

Nota accommodatiebeleid

Deze nota is nog in ontwikkeling en wordt dit jaar afgerond. Er wordt rekening gehouden met de inhoud van dit beleidsplan.